

Helse- og omsorgsdepartementet	
Saksnr.: 2004 04377	Dok.nr.: 40
Arkivkode: 541.3	Journ.dato 21.12.04
Avd.: EIA-ES	Saksbeh.: MAR
U.off.:	

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011, Dep
0033 OSLO

Deres ref.: 200404377-/ MAR

Vår ref.: 3252/2004/343.0
Keide\h-pol\åpningsbalanse.doc

Dato: 09.12.2004

Høring - utkast til endring i helseforetaksloven og utkast til forskrift om regnskapsføring av anleggsmidler overtatt av regionale helseforetak og helseforetak ved etableringen

Det vises til departementets høringsbrev datert 26.10 2004.

Legeforeningen konstaterer at det snart har tatt tre år å bringe klarhet omkring helseforetakenes åpningsbalanse. Dette har gitt helseforetakene vanskelige og uforutsigbare rammebetingelser.

Sykehus er kapitalintensive virksomheter. Bevilgninger til investeringer og vedlikehold har gjennom mange år har vært meget knappe og blant annet bidratt til et stort bygningsteknisk "etterslep". Legeforeningen var derfor positiv til at foretaksreformen ville gi økt mulighet for fokus på kapital og investeringer bl.a. ved at kostnadene til kapitalbruk skal fremgå og inngå i de vurderinger som løpende må gjøres for virksomheten. Legeforeningen har ved gjentatte anledninger understreket at helseforetakenes åpningsbalanse må settes realistisk. I våre kommentarer til St.prp.nr.1 (2003-2004) pekte vi på følgende:

"Legeforeningen vil understreke at skal foretakene i fremtiden kunne opptre etter intensjonene ved reformen om å ivareta investeringer og kapital, herunder vedlikehold av utstyr og bygningsmasse, på en bedre fordrer det at:

- 1) Åpningsbalansen for helseforetakene må fastsettes realistisk baseres på gjenkjøpsverdi.*
- 2) Det må avsettes nødvendig kapital til avskrivning"*

I følge St.prp.nr.1 (2003-2004) Helsedepartementet ble det ved etableringen av foretakene fortatt en beregning av den såkalte gjenanskaffelsesverdien på anleggsmidlene i foretakene. Verdien ble da anslått til om lag 116 mrd kr. Årlig avskrivningsnivå ble kalkulert til omlag 5 mrd kroner.

I forbindelse St.prp.nr.1 (2003-2004) Helsedepartementet nedjusteres forslaget til åpningsbalanse 85 mrd kr (eller $\frac{3}{4}$ av gjenanskaffelsesverdien). Nedjusteringen begrunnes med lengre levetid for bygninger enn det som er presentert av byggt tekniske miljøer. For utstyr er det lagt til grunn de samme levetider som ble benyttet i beregningene ved etableringen av foretakene. Departementet angir ingen begrunnelse for hvorfor de har

Vennligst oppgi vår ref. ved henvendelse

Postadresse
Postboks 1152 Sentrum, 0107 Oslo

Telefon
23 10 90 00

Postgiro
0805 5114707

Organisasjonsnr.
NO 960 474 341 MVA

Besøksadresse
Legenes hus, Akersgata 2, Oslo

Telefaks
23 10 90 10

Bankgiro
5005 05 48802

E-post
legeforeningen@legeforeningen.no

Den norske lægeforening

avveket levetiden, bare at departementet mener at de fastsatte levetider er forsvarlige, men at de kan føre til økte vedlikeholdskostnader over tid. Det påpekes videre at de verdier som legges inn i åpningsbalansen vil være beregnet med utgangspunkt i 85 mrd, men vil være lavere enn dette nivået, uten at nærmere nivå konkretiseres.

I følge St.prp.nr.1 (2004-2005) Helsedepartementet, jf dette forskriftsutkastet, nedjusteres åpningsbalansen på nytt, denne gang til 75 mrd kr. Endringen er basert på en oppjustering av bygningenes levetider ift forslaget foregående år. Samtidig reduseres imidlertid avskrivningsgrunnlaget fra $\frac{3}{4}$ til $\frac{2}{3}$ av den opprinnelige verdsettingen. Korrigert for verdiforringelse som følge av bruk av bygninger og utstyr foreslås det i forskriften å sette åpningsbalanseverdiene til samlet om lag 45 mrd kr.

Legeforeningen er svært kritisk til departementets forslag. Basert på forholdet mellom hva som ble beregnet som "inngangsverdi", 116 mrd kr ved inngangen til 2002 – og priskorrigert til 120 mrd kr, og de om lag 45 mrd kr som nå foreslås, vil være om lag 37%. Åpningsbalansen, som blant annet skal gi grunnlag fremtidige investeringer og bevilgninger, vil altså utgjøre kun 37% av gjenanskaffelsesverdien.

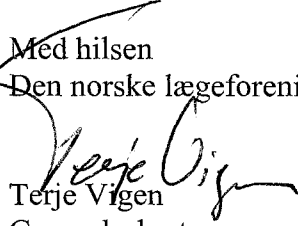
Legeforeningen konstaterer at departementets forslag til verdifastsetting av realkapital i helseforetakene ikke er basert på realistisk gjenkjøpsverdi og ordinære bedriftsøkonomiske modeller. Til grunn for verdifastsettingen baserer departementet seg blant annet på gjennomsnittlig investeringsnivå i spesialisthelsetjenesten på 1990-tallet, i stedet for å fastsette en åpningsbalanse basert på faktisk gjenkjøpsverdi. Gjennomgangen overfor viser dessuten at prinsippene som legger til grunn for tallfestingen er meget skiftende og til dels vanskelige å forstå. Departementet synes å ta utgangspunkt i hvor mye som med rimelighet kan bevilges til anlegg og utstyr og på denne bakgrunn fastsette åpningsbalansen. Dette er omvendt av ordinær bedriftsøkonomisk fremgangsmåte.

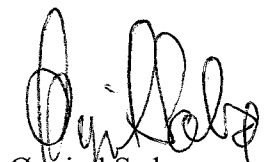
Som nevnt overfor var en av begrunnelsene for at Legeforeningen stilte seg positiv til foretaksreformen, at realkapitalkostnadene ved tjenesteproduksjonen ble synliggjort og realitetsorientert. Dette ville gi økt mulighet for fokus på kapital og investeringer. Legeforeningen mener at departementet forslag kan føre til at helseforetakene ikke makter å stille nødvendige midler til nyanlegg og utstyr, eller at slike midler må tas fra ordinær drift og eventuelt på bekostning av pasientbehandling. Dette er meget alvorlig.

Vi vil avslutningsvis også peke at man ved å lage særbestemmelser for helseforetakene på denne måten, og som avviker fra ordinære bedriftsøkonomiske prinsipper og bestemmelsene i regnskapsloven, vil forsterke de ulike premissene for private og offentlige helsetjenesteprodusenter ytterligere.

Legeforeningen har forøvrig ikke vurdert eller tatt stilling til lovtekniske forhold.

Med hilsen
Den norske lægeforening

Terje Vigen
Generalsekretær

Øyvind Sæbø
Forhandlingsdirektør

Vennligst oppgi vår ref. ved henvendelse

Postadresse
Postboks 1152 Sentrum, 0107 Oslo

Telefon
23 10 90 00

Postgiro
0805 5114707

Organisasjonsnr.
NO 960 474 341 MVA

Besøksadresse
Legenes hus, Akersgata 2, Oslo

Telefaks
23 10 90 10

Bankgiro
5005 05 48802

E-post
legeforeningen@legeforeningen.no